

Vad gör vi åt det växande motståndet mot vaccinationer?

Vi har i Norrtälje märkt ett ökande motstånd mot vaccinationer efter det TV-program som sändes i höstas av »Reportrarna».

Jag minns kamrater som fick polio när jag var barn, och jag har sett flera svårt sjuka barn med mässling, och jag har även träffat barn och ungdomar med bestående men efter olika infektions-sjukdomar.

Det förefaller som vi inom en överskådlig framtid kommer att kunna erbjuda vaccination mot många olika tillstånd – hepatit B, rotavirus, HIV, allergi (?), olika cancerformer (?), Borrelia m m. Med detta perspektiv känns det

oroande med ett sviktande företroende för vårt vaccinationsprogram.

Ansamling av mässlingsfall

Vi har i Stockholm de senaste veckorna sett en ansamling av fall med mässling, så viruset finns i vårt samhälle. Det torde därför vara rimligt att anta att en nedgång i deltagande i vaccinationerna som erbjuds på BVC också leder till att fler barn insjuknar, varav en del kommer att få sequele.

Jag är övertygad om att det inte bara är Norrtäljebor som oroar sig för biverkningar i form av autism och allergier efter vaccinationer. Det har varit tyst

i medierna efter TV-programmet, men vi ser effekter av det på BVC. Det är därför viktigt att det blir en diskussion bland läkare och andra angående dessa eventuella biverkningar. Om vi inte ger tydliga besked så kommer vi att få en nedgång av vaccinationsfrekvenser (alla vacciner!).

Går det att nå konsensus bland barnläkare och andra berörda angående viktigheten av vaccinationerna? Hur ska vi få ut information till allmänheten? Har vaccinationsgrupper runt om i landet någon handlingsplan klar redan kanske?

Tomas Engvall
barnläkare, Norrtälje

Läkarna och tidsandan

Det som hände kan inte rättfärdigas med hänvisning till arbetsmarknaden

Under andra halvan av 1930-talet kom det allt fler rapporter och ögonvittnesskildringar av situationen i Tyskland. Efter kristallnatten 1938 krävdes det aktiv okunskap för att inte känna till hur judarna behandlades av nazisterna.

Protesterna 1939

När tio judiska läkare sökte fristad i Sverige utlöste detta protester både i Uppsala och Stockholm i februari 1939. På ett möte i Stockholm talade Medicinska föreningens ordförande Gunnar Biörck och pläderade mot en invandring av judiska läkare av just »arbetsmarknadsskäl».

Men parollerna för det möte han talade på var »Protest mot judeimporten» och »Sverige åt svenskarna». Arrangörer var Svensk-socialistiska Studentförbundet, dvs Lindholmnazisternas (det då ledande svenska nazistpartiet) studentförbund!

Oavsett om Biörcks engagemang bara hade »arbetsmarknadsskäl» lånade han sig till mörka krafter. Det är svårt att tro på att han faktiskt inte skulle ha insett detta.

Ett kuriosum, men kanske inte bara det, i sammanhanget är det faktum att det var Biörcks far, det socialdemokratiska undervisningsrådet, som 1921

väckte frågan i riksdagen om inrättandet av ett rasbiologiskt institut.

Sveriges ovilja att ta emot judiska flyktingar var enligt den amerikanska forskaren Steven Koblick, som granskat Sveriges flyktingpolitik 1933–1945, att bidra till judeutrotningen. Sveriges och Schweiz begäran av Tyskland att stämpla röda J i judiska personers pass gjorde det enkelt, även för andra länder, att skicka tillbaka de judar som lyckats fly.

En skamfläck

Stora delar av det officiella Sveriges göranden under andra världskriget är en stor skamfläck. I Sverige skedde ingen uppgörelse med detta, som skedde i alla de länder som direkt varit indragna i kriget. Det är först på senare år som det lyfts något på förlåten. Att försvara eller förklara det som hände med den »bekymmersamma arbetsmarknaden» duger inte.

Situationen på arbetsmarknaden i början på 1990-talet hade många likheter med den på 1930-talet. Skall man utifrån det även ha förståelse för dagens nynazister som inte vill ha hit några invandrare »som tar våra jobb»?

Jens Halldin
med kand, Göteborg

Replik om forskareetik: Debatten gällde publiceringen

I sitt senaste inlägg (Läkartidningen 4/00) framhåller Ida Hydle att varken jag eller Annika Lindblom tagit upp det som hon ser som det väsentliga, nämligen hur medicinsk kunskap/information tas emot av en patient.

Detta är helt sant, men det var heller inte det som debatten gällde. Konflikten mellan läkaren Annika Lindblom och antropologen Lisbeth Sachs uppstod därför att företsättningar och Lindbloms roll var oklar när studien påbörjades, och därför att Sachs publicerade material från de samtal som förts mellan Lindblom och hennes patienter i boken »Att leva med risk» utan att hon fått se manus.

Vi uttalar oss inte om forskningens kvalitet

För undvikande av alla missförstånd har Etiska rådet ingen anledning att uttala sig över forskningens innehåll eller kvalitet. Detta har också gjorts klart för Lisbeth Sachs.

Lars Terenius
ordförande, Karolinska institutets etiska råd